

T. C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

Cilt: 10

12 OCAK 1947

SAYI: 468

YÖNETMELİKLER:

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 484

ÖZET:

Karar tarihi: 27/XII/1947 Köy Enstitüleri yönetme-
liğinin 157 ve 158 inci
maddelerin bağlı örnekle-
re göre değiştirilmesi h.

Köy Enstitüleri yönetmeliğindeki 157 ve 158
inci maddelerin bağlı örneklerle göre değiştirilmesi
hakkında dairesince yapılan teklif Kurulumuzca da
uygun görüldüğünden keyfiyetin Bakanlık Maka-
mına arzı kararlaştırıldı.

Uygundur
27/XII/1947

Millî Eğitim Bakanı a.
B. Kadırgan

K. Y.

Madde 157 —

- a) Biri Türkçe veya öğretmenlik bilgisi adı altında
toplanan derslerden biri ise üç dersten, değilse,
dört dersten,
- b) Öğretmenlik bilgisi adı altında toplanan dersle-
rin biri ile Türkçe dersinden, yahut da öğret-
menlik bilgisi ders grubu içindeki derslerin iki-
sinden başarısız sayılan öğrenci sınıfta bırakılır.

Madde 158 — Biri Türkçe veya öğretmenlik
bilgisi grubuna dahil derslerden biri ise iki ders-
ten, değilse üç dersten başarısız sayılan öğrenci
bütünleme imtihanına tabi tutulur.

Bütünleme imtihanında bir dersten de olsa
beşten az not alan öğrenci sınıfta kalır.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 485

ÖZET:

Karar tarihi: 30/XII/1947 Anadolu Özel Lisesinin
muadilliği h.

Bakanlık Müfettişi Fethi İsfandiyaroğlu'nun
müsbet raporuna dayanılarak İstanbul'daki Özel
Anadolu Lisesinin resmi liselere denk sayılması
hakkında Özel Okullar Müdürlüğünün 16 aralık
1947 tarih ve 5467 sayılı yazısıyla yapılan teklif
Kurulumuzca da uygun görüldüğünden keyfiyetin
Yüksek Makamın onamlarına sunulması kararlaştırıldı.

Uygundur
30/XII/1947

Millî Eğitim Bakanı
Reşat Şemseltin Sirer

K. Y.

GENELGELER:

İLK ÖĞRETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

8/XII/1947

Şube: 3

Sayı: 6/29420

2071

ÖZET:

Başka Enstitüye veya gö-
reve atanan Enstitü mü-
dürleri h.

Köy Enstitüsü Müdürlüklerine

Bulunduğu enstitüden bir enstitüye veya baş-
ka bir göreve atanan enstitü müdürlerinin ya ardıl-
ları gelip işe başlamadan veya ardılları işe başladık-
tan sonra müesseseyi devir ve teslim etmeden en-
stitüden ayrıldıkları görülmektedir.

Enstitü müdürleri, Köy Enstitüleri Yönetme-
liğinde saptanan hükümler dairesinde müessesenin
bütün işlerinden ya doğrudan doğruya veya dolayısıyla
sorumludurlar. Bu itibarla:

1 — Başka Enstitüye veya göreve atanan en-
stitü müdürleri ardılları gelinceye kadar müesse-
seden ayrılmıyacaklardır. Herhangi bir sebeple ar-
dıllarının gelmesi çok gecikirse veya belli süre
içinde görevi başına gelemiycekse o takdirde mü-
dürler müesseseyi Bakanlıkça bildirilecek müdür
vekiline devir ve teslim edeceklerdir.

2 — Ardılları gelen enstitü müdürleri Köy
Enstitüleri Yönetmeliğinin 174. ve 175. maddelerin-
de saptanan defter ve dosyalarla demirbaş eşyayı,
depo ve ambar eşyasını, döner sermaye işlerini ve
Yönetmeliğin 176. maddesinde yazılı defter ve çizel-
gelerle ilgili dosyaları, ilgili memurlarının sorum-
luluğu altında kalmak üzere, devir ve teslim ede-
ceklerdir. Devir ve teslimle ilgili olarak düzenle-
necek çizelgeler 4 nüsha olarak düzenlenecek, bun-
lardan birini yeni müdür, diğerini eski müdür ala-
cak, 3. nüshası devir ve teslim işine mahsus dosya-
da saklanacak, 4. ise devir ve teslim işinin nasıl
yapıldığını bildiren bir yazı ile ve devirden sonra,
en geç, bir hafta içinde Bakanlığa yollanacaktır.

Bu çizelgelerde eski ve yeni müdürle, işin
taalluku bakımından, müdür yardımcısı baş ve so-
rumlu memurların imzaları bulunacaktır.

3 — Çeşitli sebeplerle teslim edilemeyen veya
edilmiyen eşya ile ambar ve depo eşyasının ve def-
terlerle dosyaların durumları ayrı bir çizelgede
gösterilecektir.

4 — Eski müdürler ardıllarına, müessesenin
başlanmış işlerini, gelişme imkânlarını, hangi husus-
larda sıkıntı çekildiğini, işlerin gidişini, borç ve
alacaklarının ve yeni müdürce bilinmesinde fayda
gördükleri hususları etraflıca anlatacaklardır.

Enstitülerimizde başlanmış güzel işlerin, mües-
se başına gelen müdür tarafından da aksatılma-
dan yürütülmesi bakımından, önemi bulunan devir
ve teslim işlerinin yukarıdaki esaslar dahilinde
yapılmasının usul haline getirilmesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.

Y. K. K.

B. Kadırgan

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

2/I/1948

Sayı: 82/19

2072

ÖZET:

"İlkokul öğretmenleri için
plân örnekleri sınıf 3"
adlı eser h.

Melâhat Tel ve Etem Tel tarafından yazılarak
Teknik Kitaplar Yayınevi tarafından yayımlanan
"İlkokul öğretmenleri için plân örnekleri sınıf III"
adlı eser ilkökul öğretmenleri için faydalı görül-
müştür.

İstanbul'da "Teknik Kitaplar Yayınevi Anka-
ra Caddesi Cağaloğlu Yokuşu 43 Dr. Fevzi Ahmet
Han No. 4" adresinden 150 kuruş fiyatla temin edi-
lebilecek olan bu kitabın ilgililere tavsiyesini rica
ederim.

K. S.

Millî Eğitim Bakanı a.

B. Kadırgan

TÂYİNLER:

Bakanlık Müfettişi Ali Teoman Özel Okullar
Müdürlüğüne, Beden Eğ. ve İzcilik Müdürlüğü
Şube Müdürü Mehmet Arkan Beden Eğ. ve İzcilik
Müdürlüğüne, Elâzığ Millî Eğitim Müdürü Mehmet
Ali Pamir Muğla Millî Eğitim Müdürlüğüne, Ari-
fiye Köy Enstitüsü Müdürü Nejat İdil Giresun Mil-
li Eğitim Müdürlüğüne, Sivas Millî Eğitim Müdür
Yardımcısı Mustafa Noyan Ordu Millî Eğitim Mü-
dürlüğüne, Malatya Millî Eğitim Müdürü Rifat
Akıncı Elâzığ Millî Eğitim Müdürlüğüne, Manisa
Lisesi İngilizce Öğretmeni Bilal Kutluğ Manisa
Millî Eğitim Müdürlüğüne, Erzurum Millî Eğitim
Müdürü Nazmi Vural Kars Millî Eğitim Müdürlü-
ğüne, Muğla Millî Eğitim Müdürü Avni Günel
Urfa Millî Eğitim Müdürlüğüne, Giresun Millî
Eğitim Müdürü Tefrik Beken Çanakkale Millî Eği-
tim Müdürlüğüne, Bakanlık dördüncü sınıf Müfet-
tişi Tarık Asal Ankara Millî Eğitim Müdürlüğüne,
Bakanlık İlköğretim Müfettişi Esat Artık Van Mil-
li Eğitim Müdürlüğüne, Mardin Orta okul Müdür
yardımcısı ve öğretmeni Kemal Asal Siirt Orta
Okulu Müdür ve matematik öğretmenliğine, İzmir
Ticaret Lisesi meslek dersleri öğretmeni Mehmet
Ali Sertatıl Manisa Akşam Ticaret okulu meslek
dersleri öğretmeni ve Müdürlüğüne, Akpınar Köy
Enstitüsü öğretmeni ve eğitim başı Azmi Gökmen Be-
şikdüzü Köy Enstitüsü öğretmeni ve Müdürlüğüne,
Beşikdüzü Köy Enstitüsü öğretmeni ve Müdürü
Fehim Akıncı Arifiye Köy Enstitüsü öğretmeni ve
Müdürlüğüne, Ankara İkinci Orta Okul Tarih-Coğ-
rafya öğretmeni Doğan Kutay Adana Kız Öğretmen
Okulu Müdür ve tarih öğretmenliğine, Kutahya
Lisesi edebiyat öğretmeni ve Müdür yardımcısı
Ziver Tezeren Malatya Lisesi Öğretmeni ve Müdür-
lüğüne, Kars Millî Eğitim Müdürü Nazım Esen
Cınavuz Köy Enstitüsü öğ. bil. öğretmeni ve Mü-

lûğüne, Cınavuz Köy Enstitüsü öğretmeni ve Müdürü Halit Ağanoğlu Kepirtepe Köy Enstitüsü öğretmeni ve Müdürlüğüne, Kepirtepe Köy Enstitüsü Müdürü ve matematik öğretmeni İhsan Kalabay Bursa Kız Öğretmen Okulu Müdür ve matematik öğretmenliğine, Isparta Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürü Hatice İlhan Malatya Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürlüğüne, Edirne Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürü Nermin Kutbay Sinop Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürlüğüne, Kütahya Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürü Melâhat Esenalp Kırşehir Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürlüğüne, Malatya Kız Enstitüsü öğretmeni ve Müdürü Nezahat Toker Kütahya Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürlüğüne, İzmir Göztepe Akşam Kız Sanat Okulu nakış öğretmeni ve Müdürü Cudiye Korçay Ankara Akşam Kız Sanat Okulu nakış öğretmeni ve Müdürlüğüne, Bartın Akşam Kız Sanat Okulu çamaşır öğretmeni ve Müdürü Müzeyyen Çelikel Nevşehir Akşam Kız Sanat Okulu çamaşır öğretmeni ve Müdürlüğüne, Sinop Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürü Saniye Yüceyürek Yozgat Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş öğretmeni ve Müdürlüğüne, Aydın Kız Enstitüsü Tarih-Coğrafya öğretmeni ve Müdürü Meliha Özgirgin Denizli Kız Enstitüsü Tarih-Coğrafya öğretmeni ve Müdürlüğüne, Denizli Kız Enstitüsü çamaşır öğretmeni ve Müdürü Pembe Gören İzmir Göztepe Kız Enstitüsü çamaşır öğretmeni ve Müdürlüğüne, Kırşehir Akşam Kız Sanat Okulu çamaşır öğretmeni ve Müdürü Bedriye Gözlükcü Bodrum Akşam Kız Sanat Okulu öğretmeni ve Müdürlüğüne, İstanbul Nişantaşı Kız Enstitüsü çiçek öğretmeni ve Müdürü Sabahat Barlas Gelibolu Akşam Kız Sanat Okulu çiçek öğretmeni ve Müdürlüğüne, Edirne Erkek Öğretmen Okulu Müdürü ve Türkçe öğretmeni Sabahattin Öz Edirne Kız Öğretmen Okulu Müdür ve Türkçe öğretmenliğine naklen veya terfian tayin edilmişlerdir.

405 sayılı Talim ve Terbiye Kararının devamı
(467 inci sayıdan devam)

6 — Öğrencilere; temiz, sağlam, kullanılabilir işler yaptırarak onlarda iş zevkini kuvvetlendirmek ve işi bir öğretim ve eğitim aracı olarak kullanma yeteneğini vermek.

7 — Öğrenciye; çocuk resminin ve işlerinin özelliklerini ve gelişim basamaklarını tanıtmak ve ilkökulda iş-resim öğretim usullerini öğretmek.

DİREKTİFLER:

1 — İş ve resim dersi; Türkçe ve müzik gibi bir ifade vasıtasıdır. Bu derste verilecek her ödev, çocuğun bir işi yaşaması ve incelemesiyle ilgili olacaktır.

2 — İş ve resim dersi; öbür derslerin geniş ölçüde yardımcıdır. Bir kısım bilgilerin kazanılması, bu bilgilerin derinleştirilmesi ve tamamlanması, bazı meselelerin ifadesi ve açıklanması için iş ve resim dersi ödev alacaktır.

3 — İş ve resim faaliyeti yalnız mekanik olarak göz ve el melekesi kazandırmayı amaç tutmaz. Bu; daha ziyade bir düşünce ve duygu işidir. Öğrenci, bir şeyi ancak onun hakkındaki bilgisi derecesinde resmedebilir. Çocukların iş ve resim kapasitelerinin derece derece gelişimi için, onlara yapılacak yardım; buna göre olacaktır.

4 — Öğretmenin çocuklara yapacağı en önemli yardım, verdiği konular için, bir konuşma hazırlığı yapmasıdır. (Meselâ; okula mektup getiren postacının resmi yapılacaktır; postacı zayıf mı, şişman mı, uzun veya kısa boylu mu, yüzü nasıl, bıyıkları

var mı; nasıl giyiniyor; elbisesi, şapkası, çantası ne biçim, çantasını nasıl taşıyor? Bütün bunlar; görülecek, postacının ağır bir çantayı nasıl taşıdığı, verilecek mektupları nasıl elinde tuttuğu, ne gibi hareketler yaptığı sınıfta taklit ve bazan da temsil edilecektir)

5 — Tabiatın resim yapmak için, ya tabiatın bir parçası olan dallar, çiçekler, kelekler, böcekler, yapraklar gibi tek tek eşya seçilir; yahut bunlar, tabii çevreleri içinde ve yerinde yapılır. (Kır manzarası, sokak, binalar, orman, köprü; v.s.)

6 — Resme bakarak resim yapmağa, yapılmış resimleri çeşitli yollarla kopya etmeğe izin verilmeyecektir. Çocuklara bu türlü çalışmanın değersizliği anlatılmalıdır.

7 — Bazı fikirlerin telkini, bazı iyi alışkanlıkların sağlanması, fenalıkların önüne geçilmesi, kazalardan, hastalıklardan korunulması için, duvar afişleri yaptırılabilir. Bu afişlerin yaptırılması için, bir hazırlık olmak üzere iyi yapılmış sokak afişleri, gazete ilanları incelenmelidir. Duvar afişleriyle telkin edilecek fikirler; resimle veya kısa yazılarla ifade olunacaktır. Yazılar, resim ve konunun karakterine göre seçilecek; dekoratif yazı ile yazılacaktır. Yaptırılacak afişlere salgın bir hastalıktan korunma çareleri, ekonomi haftasına ait propaganda, millî bayramın program ve propagandası gibi maksatlarla yapılacak levhalar misal olabilir.

8 — Resim derslerinde, resim alanının göze hoş görünen bir şekilde doldurulması; çeşitli kısımların istif edilmesi; bütün sınıflarda temrin yaptırılacak ve beslenecek bir iştir. Çocuklar, ilk zamanlarda buna hiç dikkat etmezler. Büyük bir kağıdın bir köşesine küçük bir resim yaparlar. Boş alan bırakırlar. Bazan da, işe o kadar büyük başlarlar ki, kağıt dar gelir. Çocuklara, bütün bu işlerde yardımcı olmak ve bazı alan doldurma ödevleri vermek gerektir.

9 — İş dersi, bir ifade dersi olmakla beraber, bir kısım eşya vasıtasıyla öğrenciler; bazı teknikler de öğreneceklerdir. Meselâ; cilbent yaparken mukavva kesmesini, zumbalamasını, kola kağıdı yapmasını, cilbentlerin şeritlerini hazırlamayı v.s. öğrenmiş olacaklardır.

10 — Öğrencilere; sağlam, güzel, kullanılabilir iş yapma yeteneği kazandırılırken, yapılmış bir iş örneği verilmeyecektir. Programda gösterilen işler yaptırılırken onlara; yapacakları işi seçme imkânı verilecek; bu iş için kullanılan gereçlerin çeşidi, işin özelliği göz önünde bulundurularak çalışma tekniği ve şekil özellikleri, öğrenciyi araştırmaya sevk ederek buldurulacak; kasnaklar üzerinde tenkitler yapılarak son şekil uygulanacaktır.

11 — Öğrenciler, işin uygulanmasında serbestçe hareket edecekler ve işler, mutlak tamamlanacaktır. Bitmiş işler üzerinde toplu bir halde tenkitler yapılacaktır.

12 — İş dersi çalışmaları; öğrenciye ilkökul programındaki ders konularına giren öğretim araçlarını yapabilme yeteneğini kazandırmalıdır.

13 — Alet ve gereçlerin kullanılışı, bakımı hususunda teknik dersleri çalışmalarında verilen direktiflere uyulacak, çocuklarda iş zevk ve sevgisinin gelişimine önem verilecektir.

14 — Resim-İş derslerinde, her sınıfta; öğrencilerin çeşitli resim gereçleriyle çalıştırılmalarına önem verilecek; birinci sınıfta kara kalem, yalnız çizgi; ikinci sınıfta, sulu boya; dördüncü sınıfta yağlı boya gibi bir ayrılık yapılmayacaktır.

15 — İş ve resim dersleri sonunda yapılan resim ve işler üzerinde müsterek tenkitlere yer verilecektir. Birinci derecede muvaffak olanların seçilmiş resim ve işlerinin teşhiri, öğrencileri teşvik bakımından lüzumludur.

16 — Resim dersi programının hazırlanmasında yerel şartlar ve özellikler göz önüne alınmış; öğretmene, çalışmasında serbestlik verilmesi düşünülmüştür. Bu maksatla, resim dersi programı; her sınıfa göre ayrı ayrı sınıflandırılmamış; iki grup halinde toplanmıştır. Öğretmenler, her sınıf için, ayrı ayrı yıllık çalışma plânları hazırlıyacak ve bu plânlarda çeşitli konuların çeşitli tekniklerle yapılmasını sağlayacaklardır.

17 — İş dersi konuları işlenirken öğrenciler; bazan gruplara ayrılmak suretiyle iş yapacaklar ve bu şekilde, çeşitli konuların işlenmesi hakkında görgü ve bilgi edineceklerdir.

18 — İş derslerinde, ders araçları konusu işlenirken, ilkökul öğretim programındaki konularla ilgili incelemeler yaptırılacaktır.

19 — İş dersi konularını uygulama imkânını bulmak için, zaman ayırabilen ve elemanları mevcut olan enstitülerde; yaz döneminde konuların önemine göre her sınıfta, birer hafta kurs yapılmasına fırsat verilmesi uygundur.

R E S İ M

Sınıf I. II ve III. (Haftada 1. er saat)

HAYALDEN RESİM:

1 — Millî bayramlar ve törenler, köy düğünleri, askere gidiş, yaylaya çıkış, harman yeri; sanat ve tarım çalışmaları, hikâye ve fıkralardan resim, tarihi olaylar, Nasrettin Hoca fıkralarından ve tipik masallardan resim,

2 — Kültür dersleri konuları ile ilgili ders levhalarının şema halinde ifade resimleri; İnsan organları, hayvan resimleri, bitki ve organları, taşıt araçları, kullanılan alet ve gereç resimleri, böcekler, fizik ve tabiat bilgisi dersleriyle ilgili resimler, motorlar ve kesikleri;

3 — Tabiatın resim: Sınıf içinde canlı modelden türlü hareketlerde öğrenci resimleri; çiçek, meyva, sebze ve eşya resimleri. Sınıf dışında tabiat görünüşlerinden resimler. Kütüphane hayvanları, at ve sığır gibi hayvan resimleri.

4 — Dekoratif resim, ulusal motiflerin incelenmesi, bitki organlarından faydalanılarak alan kompozisyonları. Patates ve fırça baskısı teknikleri ve bu tekniklerle kumaş desenleri, kenar suları, köşe ve göbekler yapma. Ev eşyasında ve ev işlerinde kullanılan motiflerin renk, kompozisyon ve şekil bakımından incelenmesi. Bunlardan yeniden kompozisyonlar meydana getirmek ve işleri uygulamak. Bitki ve hayvan resimlerinin üsluplaştırılması, süslemecilik unsuru olarak kullanılması;

5 — Alan halinde renk kavrayışı vermek için, her çeşit kağıttan keserek ve yırtarak kağıt yapıştırma resimleri yapmak,

6 — Makas ve çakı yardımıyla silüet halinde siyah ve beyaz tekniğine uygun kağıt kesmeleri yaptırmak.

Sınıf IV ve V (Haftada 1. er saat)

1 — Evvelki sınıflarda gösterilen konular daha üstün bir teknikte yaptırılacaktır.

2 — Sanat tarihi çerçevesi içinde bulunan Osmanlı ve Selçuk sanatı, daha önemli tutulmak üzere geriye doğru Bizans, Roma ve Hitit gibi sanat eserlerinin özelliklerinin tanıtılması; bu bilgilerden sonra klâsik sanat üstatlarından Mikelânj, Leonardo, Rabrand gibi tanınmış sanatçıların eserlerinden röprödüksüyon üzerinde izahat verme. Önemli yeni sanat cereyanları hakkında, fırsatlarınd faydalanılarak kısa bilgilerle öğrencilere sanat tarihi kültürünü vermek, eski ve yeni Türk sanatçılarından bazılarının eserleri üzerinde durmak.

3 — Modelden resme önem vermek, insan fikirleri üzerinde çalışmalar yapmak.

4 — Önemli resim kuralları üzerinde durularak resim boyutları ve oranlarını buldurmak, ufuk doğrusunu tanıtarak perspektif fikrini vermek.

5 — Ders konuları ile ilgili renkli ve renksiz şema halinde resimler yaptırmak.

6 — Siyah, beyaz boya ve mürekkeple modelden ve tabiatın resimler yaptırmak.

7 — Linol, ağaç oyma, baskı işleri üzerinde durmak ve baskı tekniklerini göstermek. Bu teknikte süsleme; motifler oyduarak milli bir sanatımız olan basma ve yazma işlerimizi köy dokumaları üzerine renkli olarak uygulamak.

8 — İlk okullarda gösterilecek resim derslerinde gözetilecek esaslar üzerinde durmak. Uygulama okulunun her iki devresinde de resim dersi uygulamaları yaptırmak. Resim dersinin işleniş ve bilhassa düzeltme şekli üzerinde durmak.

9 — Kitap kapları kompozisyonları, ilân ve grafikler yaptırmak. İyi ve kötü ilânların özellikleri üzerine öğrencilerin dikkatlerini çekmek ve onları tartışmağa alıştırmak.

10 — Resimlerin paspartolarını yaptırmak, yıl sonu sergilerini hazırlamak ve bu arada, sergi hakkında estetik ve teknik bilgi kazandırmak.

I Ş

Sınıf II. (Haftada 1 saat)

A. Mukavva ve kâğıt işleri:

- 1 — Su kâğıdı, kola kâğıdı, bezirli kâğıt.
- 2 — Resim paspartoları, harita bezlenmesi,
- 3 — Fırça ve patates baskıları.
- 4 — Cilt işleri.

B. Koleksiyonculuk:

- 1 — Böcek, kelebek ve bitkilerin toplanması, kurutulması, muhafazası ve koleksiyon haline getirilmesi.

Sınıf III. (Haftada 1 saat)

A. Süslemecilik:

- 1 — Ulusal motiflerden (halı, kilim, çevre, peşkir, yazma yastık, giyim eşyası ile eviçi alet üstlerinde ve bazı araçlarda bulunan motiflerin incelenmesi ve özelliklerinin belirtilmesi.

- 2 — Gerek bunlardan, gerekse öğrencilerin arayıp buldukları motiflerden faydalanılarak, su yolu, yüzey dolgusu yapmak.

- 3 — Duvarlara işlenecek süs şablonlarının hazırlanması ve duvara fırça ve şablonla uygulanması.

- 4 — Çeşitli boya ve teknikleri hakkında bilgi ve bunların yapılması.

B. Modelaj işleri:

- 1 — Çamurun seçilmesi ve hazırlanması, muhafazası.

- 2 — Çamurla modelden ve hayalden insan, hayvan ve meyveler yapmak.

- 3 — Çamurla, kabartma ve oyma yazılar ve rölyefler yapmak.

- 4 — Kalıp almağa hazırlık gereçlerinin tanıtılması.

- 5 — Çamurdan yapılan yazı ve rölyeflerin kalıplarının alınması. Pozitifler dökülmesi.

- 6 — Çamurla yapılan iş ve modelin kendisinden kalıp almak.

- 7 — Alçıdan kabartma harita yapmak.

Sınıf IV. (Haftada 1 saat)

A. Ağaç işleri:

- 1 — Çocukların kişisel buluşlarına yer veril-

mek üzere kaşık, kepçe, yazı takımı, sigaralık, kibritlik; çay, kahve, şeker kutuları; tepsiler, şamdan, lambalık, işlemeli çerçeve, kül tablası, dolap kapılarının işlenmesi; tavan kirişlerine su yolları yapılması.

- 2 — Ağaç kütüklerinden bahçe masası ve sandalyesi; ağaç dallarından bankaların yapılması.

B. Örgü işleri (yerel gereçle)

İpten, söğütten, mısır ve başka saplardan örgüler yapmak.

C. Basit ders araçları:

Çeşitli gereçlerle ve karışık teknikle türlü ders konularına ait parçaların yaptırılması (Newton çarkı, cisimlerin genleşmesini gösteren araçlar, basit kefeli terazi, makaralar, su çarkları, karanlık oda, su terazisi gibi).

BEDEN EĞİTİMİ

AMAÇLAR:

Beden eğitimi derslerinde uygulanacak öğretim programı ile:

- 1 — Öğrencilerin vücutlarını sistemli ve ahenkli hareketlerle geliştirmek.

- 2 — Tek tek ve toplu olarak yapılacak hareketlerle, çeşit spor oyunlarıyla ve milli oyunlarla, öğrencilerin vücutlarına atletik bir çeviklik kazandırmak.

- 3 — Gençlerin dayanma güçlerini, disiplin ve ödevseverlik duygularını geliştirmek; spor sevgisini ve sporu, onların hayatları boyunca sürüp gidecek bir alışkanlık haline getirmek.

- 4 — Öğrencilerin yaşadıkları ve yaşayacakları çevrenin iklim zorlukları göz önünde tutularak derslerde ve spor yurtları etkinlikleri arasında, gerekli hareketlere yer vermek suretiyle gençlere; iklim zorluklarını yenebilecek yetenek ve alışkanlık kazandırmak;

- 5 — Öğrencilerin vücut organlarında görülen bozuklukları düzeltmek için gerekli tedbirleri almak;

- 6 — "Türk gibi kuvvetli" sözüne layık olacak, vücut yapısı sağlam, kuvvetli ve dayanıklı gençler yetiştirmek, amacı güdölür.

Direktifler:

- 1 — I, II, ve III sınıflarda bulunan 13-16 yaşları arasındaki kız ve erkek öğrencilerin vücut gelişimleri henüz tamamlanmamış olduğundan, bu sınıflarda eğitsel oyunlarla hafif sporlara daha çok yer verilmeli; uzun mesafe koşuları ile futbol gibi sert ve fazla enerji harcamayı gerektiren yarışmalardan ve amaçlı sporlardan kaçınılmalıdır.

- 2 — Beden eğitimi derslerinde, gençlerin sporu severek yapmaları; yaşıyan insan vücudu için sürekli ve sistemli hareketlerle sporun, besin kadar faydalı olduğu inancı; öğrencilere telkin edilmeli; derslerde örnek bir düzen ve disiplin sağlanmalıdır.

- 3 — Her ders için tertiplenecek çalışma plânındaki hareketler; kolaydan güce doğru sıralanmalıdır.

- 4 — Zaman zaman, müzikli ritmik hareketlerle milli oyunlara da yer verilmeli; bunların ilk önce; tek tek ve daha sonra, küçük ve büyük gruplar halinde oynanması sağlanmalıdır.

- 5 — Müziğe uyarak öğrencilerin kendi kendilerine serbest ritmik hareketler yapmaları teşvik edilmeli; bu hareketlerden beğenilenler, işlenerek topluca yapılabilecek hale konulmalı; derslerde veyahut ders dışı zamanlarda ve gösterilerde tekrarlanmalıdır.

Sınıf I, II, III. (Haftada 1. er saat)

Yukarıda belirtilen amaç ve direktiflere göre yapılacak beden eğitimi dersi ve çalışmaları, aşağıdaki ana temellere göre uygulanır:

I. Cimmastik:

Bu bölüme; çocuk vücudunun doğal gelişimini bozmadan sağlayacak hareketler girer. Bunların başlıcaları: Düzen ve disiplin; benzek, eşli ve koordinasyon; alette, aletli, aletsiz ve yer cimmastikleri.

II. Atletizm:

Gençlere, ileride her spora kolaylıkla girebilecek hazırlığı veren hareketlerdir. Bunların başlıcaları:

- a) Koşular (kısa ve orta uzaklıktaki oyun şeklinde ilkel koşularla bayrak yarışları.)
- b) Atlamalar: (Uzun ve yüksek atlama).
- c) Atmalar: (Taş fırlatma, sağlık ve savunma topu, gülle atma).
- ç) Halat çekişmeler.
- d) Spor oyunları: (Voleybol, pingpong, eltopu, basketbol).

III. Eğitsel oyunlar:

Denge, dikkat, çeviklik, koşmaca, top ve spor oyunlarına hazırlayıcı çeşit ilkel oyunlardır.

NOT: 1) Bu sınıflarda, kısım II de belirtilen atletik ve spor oyunlarının teknik esasları üzerinde ısrarla durulmaz.

2) Bu oyunlara, ihtiyaca göre; her ders şemasında yer verilir.

3) Üçüncü sınıfta, bu alanda gelişen öğrenciler varsa, bunlara; özel çalışmalarla teknik kısımların öğretilmesine de başlanır.

Sınıf IV. V. (Haftada 1. er saat)

Bu sınıflarda, kız ve erkek öğrenciler; 16-20 yaşları arasındadırlar. Bunlar, erginlik çağını tamamlamış, olgunluk çağına girmiş durumdadırlar. Bu sınıflarda, cimmastik ve eğitsel oyunlardan başka spora da, geniş ölçüde ve aynı derecede yer verilir. Kolaydan güce gidilerek tedrici gözetilir. Bu devredeki beden eğitimi dersi, aşağıdaki ana temellere dayanır:

I. Cimmastik:

Eldeki cimmastik araçlarından faydalanılarak uygulanacak programda; alette, aletli, aletsiz ve yerde olmak üzere kol, bacak, gövde, sırt kaslarını kuvvetlendirici ve atlama, asılma, tırmanma, denge, eşli ve koordinasyon gibi vücudu işletici hareketler yer almalıdır.

II. Oyunlar:

Bu sınıfta gösterilecek başlıca oyunlar, aşağıda sıralanmıştır: Dikkat, denge, çeviklik, koşmaca; kuvvet ve dayanma, top, mücadele oyunları.

NOT: 1) Bu sınıflarda, bilhassa mücadele oyunlarına her fırsatta yer verilmelidir.

2) Ayrıca, enstitü çevresi köylerinde oynanan oyunlar da incelenmeli ve bunların amaca uygun olanları öğretilmelidir.

III. Spor:

Sporlar, mevsimlere göre ele alınarak öğretilir. Bunlar, mevsim ve imkân göz önünde tutularak ihtiyaca göre, haftanın elverişli zamanlarında gruplara ayrılacak öğrencilere, yerinde gösterilir ve öğretilir.

IV. Atletizm:

- a) Koşular: (Kısa, orta, uzun koşularla, engelli bayrak yarışları.)
- b) Atlamalar: (Uzun, yüksek ve sırtla yüksek atlama).

c) Atmalar: (Disk, gülle, cirit, çekiç atmalar).

ç) Halat çekmeler.

V. Spor oyunları:

Voleybol, basketbol, pingpong, tenis, eltopu, futbol.

VI. Spor yurdu çalışmaları:

Spor oyunlarından başka; spor yurdu etkinliği olarak: Yürüyüş-dağcılık, binicilik; bisiklet, motosiklet; kayak, kızak, paten; boks, güreş; avcılık, atıcılık, su sporları gibi sporlar; enstitülerin özel durumlarına ve iklim şartlarına uyularak öğretilir.

NOT: Enstitü mezunu öğretmenlerin köy ilköğretim öğrencilerine faydalı olabilmeleri için, bu sınıflarda:

a) Beden eğitiminin öğretim metodu, b) Oyun ve cimnastiğin eğitsel değeri, c) Analitik ve sentetik hareketlerin niteliği, ç) Oyunda, kazalara karşı alınacak ilk tedbir, d) Spor alan ve araç ölçüleri, köyde en basit spor ve oyun araçlarının sağlanmasında tabii kaynaklardan faydalanma. e) Her sınıfa göre, bir ders şemasının düzenlenmesi şekli ve çeşitli program örneklerinin verilmesi gibi bilgiler kazandırılır ve mümkün olduğu kadar, ders uygulamalarına ve bol oyuna önem verilir.

VII. Sabah cimnastiği:

Sabah cimnastiğini, öğrencilerin vücut direncelerini artıracak, vücutlarına işleklik kazandıracak hareketler ve ulusal oyunlar teşkil eder. Bu hareket ve oyunlar, öğrencilere; gruplar halinde veya toplu olarak yaptırılır. Bu maksatla, elverişli havalarda sabahları; bütün öğrencilere 15 dakikalık sabah cimnastiği yaptırılmalıdır.

VIII. Ulusal oyunlar:

Bu oyunlar, ihtiyaca göre; hazırlanan haftalık çalışma programı ile sınıflara, sıra ile öğretilir. Bu oyunlarda, kolaydan güce doğru gidilmek suretiyle bir tediğ gözetilir. Oyunların özellik ve motiflerinin bozulmamasına dikkat edilir. Haftalık programlar, öğrenim yılı süresince; her sınıfın iki ulusal oyunu öğrenmesini sağlayacak şekilde düzenlenir. Önce, enstitünün çevresinde ve kesiminde bulunan köylerde oynanmakta olan oyunların; bundan sonra da, öteki enstitülerle yapılacak temaslardan faydalanılarak oralarda oynanmakta olan oyunların öğretimine geçilir. Bu suretle öğretilen oyunların, öğretmen adayları vasıtasıyla bütün köylere girmesine ve yurda yayılmasına çalışılır. Bu oyunların, öğrencilere esassh şekilde öğretilmesinde:

a) Öğrenciler arasında bulunan elemanlardan, b) Köylerde bu oyunları iyi bilen usta oyuncularından faydalanılır. Başka enstitülerde oynanan oyunlar için de oralarda, bu alanda iyice yetişmiş ve oyun öğretecek duruma gelmiş öğrencilerden faydalanma yolları araştırılır.

IX. Enstitü bölge yarışları:

Her iki yılda bir, enstitü uygulama bölgesine ve kesimine giren köy okulları öğretmenleriyle öğrencileri için enstitüde; spor amacı taşıyan bir toplantı yapılır. Bunun programı, iki yıl önce enstitü müdürlüğünce septenarık Millî Eğitim Müdürlüğü yoluyla bütün köy okullarına gönderilir. Okul idareleri de, bu esasa göre hazırlıklarını devre içerisinde tamamlayarak istenen günde, orada bulunmak üzere, yarışlara katılacak ekiplerini gönderirler. Bu toplantıda:

a) Enstitü idaresince kurumun çalışmalarını gösteren büyük bir sergi hazırlanır. Bu sergide, okulların işliklerinde, tarım ve kültür alanlarında meydana getirilen ürün ve eserler gösterilir.

b) Eğlenceler: Müzik, ulusal oyunlar, spor oyunları yarışmaları yapılır.

M Ü Z İ K

Amaçlar:

1 — Çocuğun kulağını, ses organlarını, ritim duygusunu ve zevkini geliştirmek;

2 — Öğrencilere; ilk okulda yer verilebilecek şarkı ve türkülerle oyun havalarını çabuk kavrama, söyleme, çalma ve yazma yeteneğini kazandırmak;

3 — Öğrenciyi; neşeli, enerjik ve müzik kültürünü yayabilecek bir öğretmen olarak yetiştirmek.

Direktifler:

1 — Köy enstitülerinde müzik öğretim ve eğitimi; çocuğun ruhsal ve organik özelliklerine göre yapılacaktır. Öğretmen, bütün çalışmalarını çocuğa göre ayarlayacak ve onu, etkinliğe sevkedecektir.

2 — Müzik; işitme, görme, dokunma ve hareket duyuları ile ses organlarını toplu olarak çalıştıran bir etkinliktir. Buna göre, müzik öğretiminde; çocuğun bütün duyu ve ses organlarını toptan çalıştıran bir metot takip edilecektir. Müzikte en büyük görev; kulağa düşmekle beraber, yalnız kulağı çalıştıran bir metot; başka duyu ve organların varlığı oranında eksik sayılır. Müzik; birçok duyu ve organları bir arada çalıştırması bakımından ana diline çok benzer. Bu sebeple, ana dili öğretimindeki topluluk ve bütünlük; müzik öğretiminde de temeli teşkil edecektir.

3 — Müzik eğitimi, bir bütün olarak kabul edilmeli; dersler de bu bütünlüğe uyacak şekilde yürütülmelidir. Şarkı öğretme, solfej, imlâ, müzik yazısı, müzik aleti çalma ve seçme müzik parçaları dinleme gibi etkinliklerin tek başına müzik dersinde yer almaları doğru değildir. Bunların birbirleriyle kaynaşmış olmaları ve birbirlerine bağlanmaları uygun olur.

4 — Müzik derslerinin çeşitli etkinlikler halinde yürütmesini sağlamak için; piyano, armonium, akordeon, keman, mandolin, bağlama, ses merdivenleri gibi türlü alet ve araçlardan faydalanılmalıdır.

5 — Müzik aleti çalmanın; duyuları toptan çalıştırması ve kulağa temel olması bakımından müzik eğitiminde çok önemli yeri vardır. İlkokullarda, müzik öğretiminin esassh bir şekilde yapılabilmesi için, öğrencilerin; bir alet çalmasını öğrenmiş olarak enstitüyü bitirmeleri sağlanmalıdır.

6 — Müzik; iki esassh öğeden kurulmuştur: Ses ve ritim. Buna göre, müzik öğretiminde; bu iki öğeyi daha ilk adımdan itibaren çocuğun hiçbir şüphesi kalmıyacak şekilde tanıtmak gerektir. Çocuğun ritim duygusunu geliştirmek ve ona ritim fikri vermek için kullanılacak araçlardan birisi, metronomdur. Ritim fikrinin kazandırılmasında, ritim duygusunun geliştirilmesinde; öğrencilerin de bizzat etkin olmaları gerektir. Ritim duygusu; çocuğun ritmik hareketler yapmasıyla gelişir. Buna göre, öğrencilere; söylenen veya çalınan bir müzik parçasının hareket ve ritimlerine uygun ahenkli vücut ve bilhassa el hareketleri yaptırılmalıdır.

7 — Müzik seslerini tanıtmak için; sabit perdeli, körüklü ve yaylı sazlardan birinin kullanılması tavsiye edilir. Öğretmen, kendi ses enerjisinden tasarruf etmek ve çocuğun kulağında değişmez etkiler yapabilmek için, müzik aletinden bol bol faydalanmalıdır.

8 — Çocuğu; çok sesli müziğe götürebilmek için, nota öğretimi ile alet çalmasını beraber yürütmek ve öğrenciye solfej yapma yeteneği kazandırmak gerektir. Ders programı maddelerinde belirtilen esaslara göre yazılmış okul şarkılarını, bir aletle çalma teknik ve mahareti kazandırıldıktan

sonra; bu esasa uyularak yazılmış iki sesli şarkıların çalınmasına ve söylenmesine geçilecektir. Bundan başka, çocuğa çok sesli müzik eğitimi ve zevki vermede, çocuk sesi genişliğine göre yazılmış kanonlardan ve kanon karakterindeki türkülerden faydalanılmalıdır.

9 — Kuru bir nota öğretimi yapılmıyacaktır. Sözsüz yazılı alıştırma, çocuğu çok sıkırmakta ve müzikten soğutmaktadır. Buna göre, sözsüz yazılı alıştırmalardan elde edilecek faydaları, ses merdiveni üzerinde ve ses işaretleriyle yapılacak alıştırmalarla sağlamalıdır. Nota öğretmek için, çocuk seviyesine uygun şarkı ve türkülerin notaları, imlâ ve solfej yapılarak işlenmeli ve nota; sözleriyle de okunmalıdır. Öğretilen şarkı ve türkünün bir müzik aletiyle nasıl çalınacağı da gösterilmelidir.

10 — Enstitüde ders dışı müzik çalışmalarına önem verilmelidir. Bu çalışmaların başında korolar gelir. Enstitüde iki türlü koro kurulabilir. Birincisine, bütün öğrenciler katılır. Bu koro; elverişli zamanlarda, sabahları, en az 15 dakika, tek veya basit iki sesli şarkı, türkü ve kanonlar üzerinde çalışır. İkincisine de, erginlik çağını aşmış, sesleri olgunlaşmış kız ve erkek öğrenciler katılır. Bu koroda; çok sesli koro eserleriyle armonize edilmiş halk türküleri ve kanonlar söylenir. Bütün müzik çalışmasında olduğu gibi koro çalışmalarında da, çocuk sesi genişliğini açacak parçalar söylenmemeli ve çocukların bağırarak şarkı söylemeleri önlenmelidir.

11 — Ders dışında, toplu alet çalışmalarına da yer verilmelidir. Toplu alet çalışmaları; müzik aleti çalmada ilerlemiş çocuklarla yapılmalıdır. Bunlar, haftanın elverişli zamanlarında toplanarak çalışırlar.

12 — Enstitülerde radyo, amplifikatör, oparlör, mikrofon ve pikap tesislerinden faydalanılarak günün uygun saatlerinde, öğrencilere seçme müzik parçaları dinletilmelidir.

13 — Sanat değeri olan eserlerle halk türkülerinden plâk koleksiyonları (Diskotek) yapılmalı ve bu plâklardan, ders içi ve ders dışı müzik etkinliklerinde faydalanılmalıdır.

14 — Tanınmış müzisyenlerin konser veya konferanslarından faydalanma çareleri araştırılmalı ve imkân hâsıl olunca, enstitüye yakın yerlerde verilecek konserlere veya opera temsillerine; öğrenci grupları gönderilmelidir.

12 — Öğrencilerin boş ve dinlenme saatlerinde kişisel müzik çalışmalarına imkân verilmeli ve onların müzik öğrenmeleri, türlü yollarla enstitü öğretmenleri tarafından da teşvik edilmelidir.

Sınıf I. (Haftada 2 saat)

1 — "Do" gamındaki seslerin ses merdiveni üzerinde ve ses işaretleriyle (fonomini), bir oktavı geçmemek üzere tedricen kavratılması.

2 — "Do" gamındaki seslerin; birlik, ikilik, dörtlük değerlerle şarkı içinde işlenmesi; imlâ ve solfeji.

3 — "Sol" anahtarı, porte, ek çizgisi, ölçü rakamları: 2/4, 3/4, 4/4 (C) lük ölçülerin küçük çocuk şarkılarıyla kavratılması.

4 — Çoğaltma noktası ve bağ işaretinin görevleri ve şarkı içerisinde işlenmesi.

5 — 1, 2, 3 üncü maddelerde adı geçen esaslara uygun okul şarkılarının notalarıyla öğretilmesi; keman, mandolin, akordeon, bağlama gibi sazlarla öğrencilere çaldırılması.

6 — Halk türküsü, şarkı ve marş öğretimi; bunların, tek tek ve grup halinde söylenmesi ve çaldırılması.

7 — İki, üç sesli kanonların öğretimi ve

bunların çok sesli müzik zevkini geliştirmeye hizmet edecek şekilde icrası.

8 — Nüanslı şarkı söylemek ve çalmak. Basit nüans gösteren kelime ve işaretler.

Sınıf II. (Haftada 2 saat)

1 — "Do" gamındaki kalın "Si" den ince "Mi" ye kadar seslerin ses merdiveni üzerinde ve ses işaretleriyle kavratılması.

2 — "Do" gamındaki "Si" den ince "Mi" ye kadar seslerin birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik değerlerle okul şarkıları içinde işlenmesi: İmlâ ve solfeji.

3 — Birinci ve ikinci maddelerde sözü geçen esaslara uygun okul şarkılarının ve okulda söylenebilecek türkülerin notalarıyla öğretilmesi ve çaldırılması.

4 — Basit iki sesli şarkıların çaldırılması ve iki sesli şarkıların söylenmesine temel hazırlanması.

5 — İki veya üç sesli kanonların ve kanon karakterindeki türkülerin öğretilmesi ve çaldırılması.

6 — Basit ölçülerin, bunlara ait işaret ve rakamların öğretilmesine devam.

7 — Köy türkülleri ile şarkı ve marşların öğretilmesi ve çaldırılması.

Sınıf III. (Haftada 1 saat)

1 — "Do" gamındaki kalın "sol" den, ince "sol" e kadar seslerin ses merdiveni üzerinde ve ses işaretleriyle tanıtılması.

2 — "Do" gamındaki kalın "sol" den ince "sol" e kadar seslerin birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik, onaltılık değerlerle okul şarkıları içinde kavratılması: İmlâ ve solfeji.

3 — Seslerin tek çizgilerle gösterilmesi; portenin üstünde ve altındaki ek çizgiler.

4 — Süre, vuruş, basit ve bileşik vuruşlar. Basit ve bileşik ölçüler. Senkop. Basit ve bileşik ölçülü şarkıları dinleterek bunların ritimlerini incelemek.

5 — Karışık ölçülü halk türkülerini dinleterek bunların kulakta bıraktıkları etkilerini ritim bakımından incelemek.

6 — Ses değiştiren işaretler: Diyez, Bemol, Bekar ve bunların şekil ve görevlerinin şarkı notaları içinde öğretilmesi.

7 — Şarkı ve türkülerle tonalite fikri kazan-dırmağa çalışılması.

8 — Bir diyezli ve bir bemollü majör ve minör tonlar; minörlerin çeşitleri.

9 — İki sesli şarkıların sazla beraber ve saz katılmadan söylenmesi.

10 — Kanon söyletmeye devam.

Sınıf IV. (Haftada 2 saat)

1 — Üçleme ve bileşik vuruşların karşılaştırılması; ikileme ve üçlemenin şarkı içinde kavratılması.

2 — Karışık ölçüler: 5/8, 7/8, 9/8 v.s. ölçülerin basit ve bileşik ölçülerle karşılaştırılmasına esas olacak etkinlikler. Çalınan, söylenen ve dinlenen bir parçanın bu bakımdan incelenmesi.

3 — Süs notaları ve işaretleri hakkında kısa bilgi verilmesi ve bunların şarkı içinde öğretilmesi.

4 — Aralıklar; adları, melodik ve armonik aralıkların tanıtılması.

5 — Majör ve minör tonlar ve bunların halk türkülerindeki tonlarla karşılaştırılması.

6 — İki sesli şarkı ve türkülerin öğretilmesi, söylenmesi ve çaldırılması.

7 — Çalarak ve söyliyerek transpozisyon, ses verme ve şarkı söyletme.

8 — Modülasyonlu şarkıların öğretilmesi ve modülasyon hakkında kısa bilgi.

9 — Armonik yazılmış parçaların radyo ve plâklardan dinletilmesi ve basit armoni fikri verilmesi.

10 — Hareket ve vurgunun parçalar üzerinde öğretilmesi. Metronom.

11 — Seçme şarkıların form bakımından incelenmesi. Motif, cümle, period, lied formları hakkında kısa bilgiler.

Sınıf V. (Haftada 1 saat)

1 — Öğrencilerin küçük çocuk şarkılarıyla türkülerini bir sazla çalabilecek şekilde yetiştirilmesi.

2 — Şarkı ve türkülleri çocuk sesi genişliğine göre transpoze etmek.

3 — Şarkı öğretme ve söyletmede dikkat edilecek nokta.

4 — Prozodi: Şarkılarda söz, mâna ve müziğin uygunluğu, şarkıların prozodi bakımından incelenmesi.

5 — İlkokul müzik öğretimi hakkında kısa metot bilgisi vermek.

6 — Çocuk tekerleme ve şarkılı oyunlarının öğretilmesi.

7 — Tanınmış ve eserleri dinletilmiş kompozitörler hakkında kısa bilgi verilmesi.

Y A B A N C I D İ L

— İ s t e m l i —

AMAÇ:

1 — Köy enstitülerinin yabancı dil öğretiminde, öğrencilerin yabancı dilde yazılmış ve meslekleri ile ilgili, seviyelerine uygun bir metni sözlük yardımı ile, kendi kendilerine, okuyup anlayabilmeleri ve ilerde yabancı dil bilgilerini arttırmayı sağlayacak temel bilgileri kazanmaları; esas amaç olmalıdır.

2 — Yabancı dil öğrenmeğe istekli öğrencilerin bu alanda yetişmelerini sağlamak için, yetkili öğretmenler tarafından sınıf dışı çalışmalara da yer verilmelidir.

DİREKTİFLER:

1 — Köy enstitülerinde yabancı dil öğretiminin amacı olarak; öğrencilerin meslekleri ile ilgili ve seviyelerine uygun yabancı dilde yazılmış bir metni okuyup anlamaları esas kabul edildiğine göre; direkt metoda fazla yer vermemek icabeder.

2 — Öğrencilerin; okudukları yabancı dilin kuruluşu şekillerini, kelimelerin fonksiyonları icabı cümlede alacakları yerleri, iyice kavrayabilmeleri için, öğretmenin yazı tahtasında yapacağı ve yaptıracığı çalışmalarından faydalanması ve ana dildeki cümle yapısı ile yabancı dildeki cümle yapısı arasındaki farkların, söz diziminin şekil ve özelliklerini öğrencilere şematik ve analitik olarak göstermesi esastır.

A S K E R L İ K

Sınıf III, IV ve V de (Haftada 1. er saat)

D. 60 Yönetmeliğine göre okutulacaktır.

KOOPERATİFÇİLİK VE KOOPERATİF SAYIŞMASI

AMAÇ: Öğrencilere, köyde ve köy okulunda; kooperatifler kuracak, işletebilecek ve bu bakımdan köylülere rehberlik edecek bilgiler kazandırmaktır.

Sınıf V. (Haftada 1 saat)

1 — Kooperatiflerin lüzum ve faydası.
2 — Şirketle kooperatif arasındaki farklar,
3 — Kooperatiflerin evrim tarihi,
4 — Dünyada ilk kooperatifler,
5 — Bugünün kooperatiflerinden örnekler,
6 — Eski türklerde kooperatifçilik,
7 — Bizdeki kooperatifçiliğin evrim safhaları,
8 — Kooperatif çeşitleri ve genel olarak birbirleriyle karşılaştırılmaları.

9 — Üretim kooperatifleri: Kuruluşu, işleyişi, yönetimi ve denetlenmesi.

10 — Yoğaltma kooperatifleri: Kuruluşu, işleyişi, yönetimi ve denetlenmesi.

11 — Kredi kooperatifleri: Kuruluşu, işleyişi, yönetimi ve denetlenmesi.

12 — Kooperatiflerle ortaklar arasındaki hak ve ödev ilgileri.

13 — Okul kooperatifi ve özelliği.

14 — Okul kooperatifinin kuruluşu, işleyişi, yönetim ve denetlenmesi.

15 — Türkiyede örnek durumda olan kooperatiflerden birkaçının statülerinin incelenmesi.

16 — Okul kooperatifinde sayışma: a) Sayışma şekilleri, b) Enstitü kooperatiflerinde kullanılan sayışmanın uygulama şekilleri ve özellikleri.

T A R I M

DERSLERİ VE UYGULAMALARI

Tarım derslerinin sınıflara göre dağıtımı ve Haftalık ders saatleri çizelgesi:

D E R S L E R	S İ N İ F L A R				
	I	II	III	IV	V
Genel meyvacılık	—	2	—	—	—
Özel meyvacılık	—	—	2	1	—
Bağcılık	—	2	2	—	—
Sebzecilik	—	1	2	—	—
Çiçekçilik - Ağaççılık	2	—	—	—	—
Genel tarla tarımı	—	1	2	—	—
Özel tarla tarımı	—	—	—	3	3
Tarım aletleri	—	3	—	1	—
Genel zootekni	—	—	2	—	—
Özel zootekni	—	—	—	2	1
Arıcılık	1	—	—	—	—
İpek böcekçiliği	1	—	—	—	—
Kümes hayvancılığı	1	—	—	—	—
Hayvan hastalıkları	—	—	—	—	1
Hayvansal Mad. teknolojis	—	1	1	—	—
Bitkisel Maddeler teknolojis	—	—	—	2	2
Tarım işletme ekonomisi	—	—	—	—	3
Çeşitli tarım kollarında pratik çalışmalar	7	—	—	—	—
Genel toplam	12	10	11	9	10

TARIM DERSLERİ

AMAÇLAR:

1 — Enstitülerde okutulacak tarım derslerinin beş sınıfa; haftalık yıllık, saat itibariyle dağıtımı; ilişik çizelgede gösterilmiştir.

2 — Tarım derslerinin öğretiminde, aşağıdaki amaçlar göz önünde tutulmuştur:

a) Köy öğretmenlerinin teknik bilgilerini kılın ve kuramsal yönlerden kuvvetlendirmek.

b) Tabiat bilgisi, kimya-fizik derslerine ait bilgilerini uygulama alanında geliştirmek,

c) Kendi maddi ihtiyaçlarını sağlayacak ve köyüne örnek ve önder bir tarım bilgisinin temelini kazandırmaktır.

DİREKTİFLER:

1 — Öğrencileri; tarımın kuramsal kısımları içerisinde boğmadan, her bölümde uygulama ve deneme yaptırmak ve bu suretle yetiştirmek.

2 — Uygulama ve denemelerde, yalnız doğru olanı yapmak ve göstermek değil; yanlış ve kötü olanı da yanbaşıda göstermek suretiyle karşılaştırmalara imkân vermek gerektir.

3 — Bu öğretim programındaki konuların, bütün enstitülerde verilmesi; esas olarak kabul edilmiştir. Bunlarda, tarım başlarının; çevrenin özelliğine, tarım imkânlarına uygun gerekli değişiklikleri arkadaşlarıyla görüşerek yapmaları gerekir. Meselâ: İç Anadolu'da yetişmiyen turuncgiller gibi bitkilerin bu bölgelerdeki enstitülerde, üzerinde çok durulmaması gerektir.

GENEL MEYVACILIK

Sınıf II. (Haftada 2 saat)

A. GENEL BÖLÜM

I. Meyvacılığın tarihçesi.

II. Meyvacılığın millet ekonomisindeki yeri.

III. İnsanın beslenmesinde meyvanın değeri.

IV. Meyvacılığın genel esasları:

a) Meyva ağaçlarının bitkisel bölümü.

b) İklim şartları.

c) Toprak şartları ve başlıca toprak tipleri ve meyvacılıkla ilgileri.

V. Meyve ağaçlarının üreme şekilleri:

A. Eşeyli üreme:

a) Bir meyva ağacı nasıl meydana gelir?

b) Tohum fidanlığı ve toprağı.

c) Tohumların seçimi ve arandacak nitelikler.

d) Katlama.

e) Tohumların ekimi.

B. Eşeysiz üreme:

1 — Çelik ile üreme:

a) Âdi çelik, b) Dipçikli çelik, c) Sırik çelik, d) Gözçeliği,

2 — Daldırma ile üreme: a) Âdi daldırma, Çin daldırması, c) Tepe daldırması, d) Fıskın daldırması,

3 — Aşı ile üreme: a) Aşıda kullanılan aletler, b) Aşı macunları, c) Aşıda kullanılan araçlar, d) Aşı kalemlerinin seçilmesi, e) Meyvacılıkta kullanılan aşılar.

VI. Meyva fidanlığı:

A. Yer ve yöney:

B. Toprak: Fidanlığın bölümü.

C. Meyva fidanlarının yetiştirilmesi: a) Yüksek boylu ağaçların terbiyesi, b) Bodur bir piramit ağacının terbiyesi; c) Fidanların sökülmesiyle hendeklenmesi, d) Fidanların ambalajı.

VII. Meyva bahçesi yerinin hazırlanması:

A. Kirizma: a) Kirizmanın faydaları, b) Kirizmanın derinliği, c) Kirizmanın zamanı, d) Kirizmada kullanılan aletler, a) Kirizmanın yapılışı.

B. Dikim şekilleri: a) Kare dikim, b) Dik dörtgen dikim, c) Üçgen dikim, beşli dikim,

C. Meyva ağaçlarına verilecek aralıklar: Ağaç sıralarına verilecek doğrultu.

Ç. Meyva ağaçlarının dikimi: a) Kare dikimin işaretlenmesi, b) Dik dörtgen dikimin işaretlenmesi, c) Üçlü dikimin işaretlenmesi, d) Beşli dikimin işaretlenmesi, e) Dikim ve dikim budaması, f) Fidanlarda kök ve dalların kesilmesi, g) Fidanların dikilmesi.

D. Yamaç ve bayırlarda dikim: Kubbeli ve balık sırtı dikimi.

E. Meyva ağaçlarında budama: a) Yumuşak çekirdeklielerde budama, b) Sert çekirdeklielerde budama, c) Başka önemli meyva türlerinde budama, d) Yaz budaması.

F. Yaşlı meyva ağaçlarını gençleştirme.

G. Spalya ve kordon meyvacılığı.

VIII. Meyva bahçelerinin bakımı:

A. Toprak işi:

B. Gövdenin kireçle badana edilmesi:

C. Meyva ağaçlarının sulanması: a) Taşıma usulü, b) Çanak usulü, c) Çizgi usulü, d) Sulama zamanı ve verilecek su miktarı; e) Bahçeler ne zamana kadar sulanmalıdır?

Ç. Meyva ağaçlarının gübrelenmesi: a) Ahır gübresi, b) Ticaret gübresi, c) Yeşil gübre.

IX. Meyvaların ermesi ve devşirilmesi: a) Meyvalar nasıl toplanır? b) Meyvaların saklanması, c) Soğuk hava depolarında saklama, e) Meyvaların sınıflandırılması.

X. Meyvaların ambalajı: a) Ambalaj kablari, Ambalaj gereci, c) Ambalaj işi.

ÖZEL MEYVACILIK

Sınıf III. (Haftada 2 saat)

Sınıf IV. (Haftada 1 saat)

I. Yumuşak çekirdeklieler:

A. Elma:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. Armut:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Ayva:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

Ç. Muşmula:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

D. Malta eriği:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

E. Trabzon hurması:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

II. Sert çekirdeklieler:

A. Kayısı:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. Şeftali:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Erik:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

Ç. Kiraz:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

D. Vişne:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

E. İğde:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

III. Kabuklu meyvalar:

A. Badem:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. Fındık:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Antep fıstığı:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

Ç. Kestane:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

D. Ceviz:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

IV. Turuncgiller:

A. Portakal:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. Mandalina:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Limon:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

Ç. Altıntop:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

V. Akdeniz meyva türleri:

A. Zeytin:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. İncir:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Nar:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

VI. Tropikal ve astropikal meyva türleri:

A. Muz:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. Hurma:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Çay:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

VII. Üzümlü meyva türleri ve yaprak biyolojisi:

A. Dut:

1) Yetiştirilişi, 2) Bizde yetiştirilişi yerler, 3) İklim ve toprağı, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

B. Çilek:

1) Yetiştirilmesi, 2) Bizde yetiştirildiği yerler, 3) İklim ve toprak, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

C. Ahududu:

1) Yetiştirilmesi, 2) Bizde yetiştirildiği yerler, 3) İklim ve toprak, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

Ç. Frenk üzümü:

1) Yetiştirilmesi, 2) Bizde yetiştirildiği yerler, 3) İklim ve toprak, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

D. Bektaş üzümü:

1) Yetiştirilmesi, 2) Bizde yetiştirildiği yerler, 3) İklim ve toprak, 4) Üretimi, 5) Çiçek ve meyva biyolojisi, 6) Çeşitleri.

VIII. Meyva hastalıkları ve zararları.**B A Ğ C I L I K**

Sınıf II, III. (Haftada 2 şer saat)

- 1 — Bağcılığın yurdumuzdaki önemi; Türkiye bağ bölgeleri.
- 2 — Yeni ve eski bağcılık.
- 3 — Omea ve organları.
- 4 — Asmaya etki yapan ekolojik faktörler: a) İklim, b) Toprak, c) Yer ve yöney,
- 5 — Asma anaçları: a) Sâf amerikan, b) Melez, c) Yerli çubuklar.
- 6 — Asma anaçlarının yetiştirilmesi.
- 7 — Asmaların üretimi: a) Tohumla, b) Çeşitlikle, c) Daldırma ile, ç) Aşı ile.
- 8 — Bağ kurumu.
- 9) Budama: A. Kış budaması: a) Metotları; (kısa, uzun, ve karışık budamalar) b) Zamanı, c) Şekilleri.
- B. Yaz budaması: 10 — Asma dayanakları.
- 11 — Bağların işlenmesi, bakımı: a) İlkbahar işleri, b) Yaz işleri, c) Bağların sulanması, ç) Gübrelenme ve diğer bakımlar.
- 12 — Türkiye'nin başlıca üzüm çeşitleri.
- 13 — Bağ bozumu: a) Yerçeklik üzüm kesilmesi, b) Şaraplık üzüm kesilmesi, c) Kurum için kesme.
- 14 — Üzümlerin türlü saklanma usulleri.
- 15 — Bağ zararları ve hastalıkları.

S E B Z E C İ L İ K

Sınıf II. (Haftada 1 saat)

Sınıf III. (Haftada 2 saat)

GENEL BÖLÜM

- 1 — Sebzelerin beslenme bakımından önemi.
- 2 — Sebzecilik kültürünün şekilleri.
- 3 — Sebzeciliğin tabii şartları: a) İklim, b) Toprak ve su, c) Maraz.
- 4 — Sebzeciliğin tekniği: A. Toprak işleri: a) Toprağın hazırlanması, b) Toprağın hazırlanmasında kullanılan aletler, Tavalanın, masuraların, su arkalarının hazırlanması, ç) Parselleme, B. Gübre ve gübreleme: a) İşletme gübrelere (çiftlik gübresi, komposto, şerbet), b) Ticaret gübrelere, c) Gübreleme şekilleri, miktar ve zamanları.
- C. Su ve sulama işleri: a) Kullanılan sular, b) Sulama usulleri, c) Sulama miktarı ve zamanı.
- Ç. Ekim nöbeti: D. Sebzelerin üretilmesi: a) Tohumla, b) Yumru ve soğanla, c) Piç ve sürgünlerle, d) Çelikle.
- E. Sebzecilikte tohum ve tohumluk: a) To-

humlukta aranan özellikler, (olgunlaşma, çimlenme özellikleri), b) Tohumların elde edilme şekilleri, c) Tohumluğun muhafazası, ç) Ekim şekilleri.

F. Yastıklar: a) Yastıkların hazırlanması, Fidelerin yetiştirilmesi, korunması ve şaşırtılması, d) Fidelerin bahçeye dikilmesi ve korunması.

Ö Z E L B Ö L Ü M

- 1 — Yaprak ve çiçekleri yenilen sebzelerin yetiştirilmesi: Toprak, iklimi, çeşitleri, ekim ve bakımı, toplanması, verimi, hastalıkları ve zararları.
- 2 — Kök ve yumruları yenilen bitkilerin yetiştirilmesi: Toprak, iklimi, çeşitleri, ekim ve bakımı, verimi, hastalık ve zararları.
- 3 — Meyvası yenilen sebzelerin yetiştirilmesi: Toprak, iklimi, çeşitleri, ekim ve bakımı, verimi, hastalık ve zararları.
- 4 — Sebzelerin muhafazası ve ambalajı.

ÇİÇEKÇİLİK VE AĞAÇÇILIK

Sınıf I. (Haftada 2 saat)

- 1 — Süs bitkileri, süs bahçesinin ve ağaçlandırılmasının önemi;
- 2 — Süs bahçesi seçiminde göz önünde bulundurulacak esaslar: a) Arazi durumu, b) Bahçe yolları, c) Su tesisleri, ç) Çiçeklik tarhları, oturma yerleri, d) Çit, korunaklar ve duvarlar.
- 3 — Süs bahçesi dışında kalan yerlerde ağaçlandırma: a) Orman açma boşlukları, b) Bent, baraj, kanal kenarları, c) Dere kenarları, bataklıklar, ç) Yol kenarları, d) Bina çevresi ve meydanlıkların ağaçlandırılması.
- 4 — Plân bölümleri ve araziye uygulama.
- 5 — Süs bitkilerini çoğaltma ve yetiştirme usulleri: a) Tohumla çoğaltma, b) Çelikleme ile çoğaltma, c) Soğan ve yumru ile çoğaltma, ç) Daldırma, e) Aşı ile çoğaltma.
- 6 — Süs ağaçlarının bahçe ve ihtiyaca göre bölünmesi: a) Park ağaçları, b) Çiçek çalıları, c) Yeşil çitler, ç) Su kenarı ağaçları, d) Kırmaç yamaç ağaçları.
- 7 — Bahçe ihtiyacına göre çiçeklerin bölünmesi: a) Tarla çiçekleri, yeşil sahalar için kullanılan bitkiler; çayır, yer sarmaşıkları.
- 8 — Süs bahçelerinde görülen zararlılar.

GENEL TARLA TARIMI

Sınıf II. (Haftada 1 saat)

Sınıf III. (Haftada 2 saat)

- I. Genel tarla ziraatının amacı.
- II. Toprak bereketi ve verimi, bunun korunması ve artırılması.
- III. Tarım üretim faktörleri ve bitki üzerinde etkileri. 1 — İklim faktörleri ve bitki üzerinde etkileri: a) Işık, b) Hava, c) Su, ç) Sıcaklık.
- 2 — İklim tipleri ve tarımda oynadıkları rol.
- 3 — Türkiye iklimine genel bakış.
- 4 — Tarım toprağı: a) Toprağın meydana gelişi, b) Toprağın özellikleri, c) Toprak ve su, ç) Toprak ve hava, d) Toprak ve sıcaklık, e) Toprak ve besi maddeleri.
- 5 — Toprağın biyolojisi.
- 6 — Tarım topraklarının çeşitleri ve değeri: a) Kumlu topraklar, b) Killi-kumlu topraklar, c) Kumlu-killi topraklar, ç) Killi topraklar, d) Kireçli topraklar, e) Ümüslü topraklar.
- IV. Toprağın işlenmesi, toprağın işlenmesinde kullanılan aletler: a) Karasaban ve yaptığı iş, b)

Pulluk ve yaptığı iş, c) Tırmık ve yaptığı iş, ç) Sürgü ve yaptığı iş, e) Merdane ve yaptığı iş.

7 — Toprak işleme şekilleri ve usulleri.

8 — Toprağın işlenme zamanı ve derinliği.

9 — Çeşitli toprakların işlenmesi.

10 — Nadas ve önemi: a) Yeşil nadas, b) Kara nadas, ahır nadası, kiraz nadası, yaz nadası, güz nadası, tarla toprağının taşınması ve buna engel olan tarımsal tedbirler.)

V. İşletme gübrelere: a) Çiftlik gübresi, b) Faydaları ve etkileri, c) Elde edilmesi, ç) Saklanması, d) Kullanılması, e) Komposto, f) Şerbet, g) Yeşil gübre, h) İnsan gübresi, i) Guvano,

11 — Ticaret gübrelere: a) Azotlu gübreler ve etkileri, b) Fosforlu gübreler ve etkileri, c) Potash gübreler ve etkileri.

VI. Tarla ziraatı sistemleri ve bunların ziraatımız için önemi: a) Normal tarla ziraatı sistemi, b) Kuru ziraat sistemi, c) sulama ziraatı, ç) Nemli ziraat.

VII. Tohumluk ve ekim:

12 — Tohumluğun özellikleri: a) Temizlik, b) Çimlenme, c) Bin tane ağırlığı, ç) Hektolitreye ağırlığı.

13 — Tohumluğun elde edilmesi.

14 — Tohumlukta bulunan ve onunla yayılan hastalık ve asalaklar.

15 — Tohumluğun ilaçlanması.

VIII. Ekim işleri: a) Ekim usulleri, b) Ekim zamanı, c) Ekimde atılan tohumluk miktarları.

IX. Bakım işleri: a) Kaymak kırma, b) Çapalama, c) Ot yolma, ç) Yabancı otlarla savaş.

X. Hasat: a) Hasat şekilleri, b) Çeşitli bitkilerle hasat,

XI. Harman: a) Harman şekilleri, b) Çeşitli bitkilerin harmanı.

XII. Toprak ürünlerinin satılması.

XIII. Toprak ürünlerinin zararlılardan korunması.

XIV. Ekim nöbeti: a) Tabii sebepler, b) Ekonomik sebepler.

XV. Bitkilerin ıslahı: a) Seçme ile, b) Melezleme ile, c) Popülasyon, arıdöl.

ÖZEL TARLA TARIMI

Sınıf IV, V. (Haftada 3-er saat)

I. Özel tarla tarımının amacı ve Türkiye için önemi.

II. Tahılların tarla ziraatındaki yeri:

1 — Tahılların morfolojide özellikleri.

2 — Çeşitli danelerin değeri.

3 — Tahılların iklimden istekleri.

4 — Tahılların topraktan istekleri.

5 — Tahılların gübrelenmesi.

6 — Tahılların ekim ve nöbetlemede yeri.

7 — Tahıllar için toprağın hazırlanması.

8 — Tahıllarda tohumluk.

9 — Tahıl çeşitleri: a) Buğday (çeşitleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi), b) Çavdar, c) Arpa, ç) Yulaf, d) Darı (kuş yemi), e) Mısır, f) Çeltik.

10 — Tahılların hastalıkları ve zararları.

III. Yemlik baklagiller ve önemi:

11 — Baklagillerin morfoloji özellikleri.

12 — Baklagillerin çeşitleri ve biyolojisi: a) Fasulya (çeşitleri, yetiştirilmesi, biyolojisi, verimi), b) Nohut, c) Mercimek, ç) Bezelye, d) Bőrölce, e) Bakla.

13 — Baklagillerin hastalıkları ve zararları.

IV. Telsel bitkiler ve önemi:

14 — Bitkisel tellerin önemi, kullanıldığı yerler.

15 — Yurdumuz için önemli olan tılsel bitkiler: a) Pamuk (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi). b) Keten (çeşitleri özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi). c) Kenevir (çeşitleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi), ç) Tel kabağı (çeşitleri özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi).

16 — Tel bitkilerin hastalıkları ve zararları. V. Yağ bitkileri ve önemi:

a) Susam (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi), b) Haşhaş (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi), c) Ayçiçeği (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, verimi), d) Hindiba, e) Soya, f) Yer fıstığı, g) Kolza, h) Hardal, i) Irgan, j) Aspil, k) Pelemin, l) Ketencik (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi verimi). m) Yağ bitkilerinin hastalıkları ve zararları.

VI. Nadas bitkileri ve önemi: a) Patates (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, b) Şeker pancarı: (Çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, c) Yem pancarı, ç) Karpuz, d) Kavun, e) Kabak.

17 — Nadas bitkilerinin hastalıkları ve zararları.

VII. Keyif ve baharat bitkileri ve önemi: a) Tütün (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi verimi), b) Kimyon, c) Anason, ç) Soğan, d) Sarımsak, e) Hastalıkları ve özellikleri.

VIII. Yem bitkileri ve önemi: a) Baklagiller yem bitkileri, b) Yonca (çeşitleri, özellikleri, biyolojisi, yetiştirilmesi, kurutulması, verimi). c) Trifil (üçgül), ç) Taş yoncası, d) Kovingor, e) Figler, f) Burcak, g) Kışık bezelye, h) Mürdümük, i) Maş, j) Acı bakla, k) Boynuzlu yonca.

IX. Çayır ve otaklar: a) Çayır ve ot bitkileri, b) Tabii ve yapma çayır, c) Çayırın bakım işleri (sulama ve gübreleme), ç) Çayırın gençleştirme, çayırda biçim, çayırın korunması ve saklanması.

TARIM ALETLERİ

Sınıf II. (Haftada 3 saat)

Sınıf IV. (Haftada 1 saat)

A. Tarım aletlerinin tarım işletmesindeki önemi:

I. Toprağı işleyen aletler: a) Pulluk, parçaları ve ayar edilmesi, çeşitleri, kullandıkları yerler (arabalı, şasili, döner kulaklı, döneroklu, terazili pulluklar).

II. Bakım aletleri: a) Ot koparan tırmık, b) Kültivatör, c) Diskaro, c) Merdane, d) Sürgü, ç) Çapa makineleri; bunların yapıları ve kullanma yerleri.

B. Traktörler hakkında kısa genel bilgi.

III. Ekeklere: a) Tahıl ekmeğe mahsus alet, parçaları; ayar edilmesi, çeşitleri, b) Endüstri ve ticaret bitkileri, özel ekeklere parçaları, ayar edilmesi ve çeşitleri. c) Gübre dağıtan aletlerin parçaları, ayarlanması ve çeşitleri.

IV. Tohum temizleyen ve seçen makineler: a) Kalbur, tınaz makineleri, b) Tiryüller, c) Selektör; parçaları ve çalışma şekilleri.

V. Orak ve harman aletleri: a) Orak makinası, b) Biçer-bağlar makineleri, c) Biçer-döver makineleri, ç) Harman makineleri, d) Çayır makineleri; bunların parçaları, ayarları ve kullanma şekilleri.

VI. Yardımcı ürün araçları: a) Beygir tarağı, b) Ot çeviren.

VII. Özel ürün araçları: a) Pancar söken, b) Patates söken.

VIII. Yem hazırlayan araçlar: a) Mısır taneliye aletler, b) Pancar kesen aletler, c) Ezme-kırma aletleri, ç) Çekiçli yem hazırlama değirmenleri.

IX. Taşıt araçları: a) Tek atlı araçlar, b) Çift atlı arabalar, bunların türlü işlere göre hazırlanması ve kullanılması.

X. Sulama araçları: a) Tulumbar, b) Dolaplar, c) Santrifujlar, ç) Sukoçu. d) Yağmur makinası. (Devamı 469 uncu sayıda)

ILANLAR:

Milli Eğitim Müdürlükleri ve Milli Eğitim Memurluklarına

241 inci sayıda başlayacak ve 260 inci sayıda bitecek olan 13 üncü cilt İlk Öğretim Gazetesi abone listelerinin ve abone bedellerinin gönderilmesi zamanı gelmiştir.

1 — Abone listelerinin en kısa bir zamanda hazırlanarak Yayın Müdürlüğüne yollanması;

2 — Resmî evrakın ve dergilerin posta puluna tabi tutulmasından dolayı abone ücretleri, 50 kuruşu posta ücretlerine karşılık tutulmak üzere 241 inci sayıdan itibaren (250) kuruşa çıkarılmıştır. Yeni cilt için abone ücretlerinin bu miktar üzerinden tahsili;

3 — Abone bedellerinin Ziraat Bankası bulunan yerlerde Banka vasıtasıyla, bulunmayan yerlerde ise posta ile, T. C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Müdürlüğündeki 3803 sayılı cari hesaba yatırılması veya gönderilmesi;

4 — Bazı yerlerden yalnız listeler, bazı yerlerden de yalnız abone bedelleri gönderilmektedir. Her ikisi beraber yollanmadığı için bu gibi yerlere dergiler gönderilmemekte ve bu da birtakım yazışmalara yol açmaktadır. Listelerin ve abone bedellerinin aynı zamanda yollanmasına dikkat edilmesi;

5 — Listelerde okul adreslerinin ve posta teşkilatı olmayan yerlerin açık olarak işaretlenmesi;

6 — 12 nci cilt için bugüne kadar listelerini ve abone bedellerini göndermemiş olan Milli Eğitim Memurlarının 13 üncü cilt başlamadan önce bu işi neticelendirmeleri rica olunur.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMIMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55